

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ' כסלו תש"פ | דף היומי בבלי: גדה נו.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ג' "או שימכרנו לו" עד אמצע הסעיף "בדבר מועט".
מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק א' 'ואיתא בספרי' עד פרק א' 'ולא נברא'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער אהבת ה' פרק ג עד פרק ה

מי הציל את ראש הישיבה מהכלב? | מדוע רקדו על הגג באודסה? | "כך מצאתי את התירוץ ה-501 לקושית הבית יוסף" | 1785

חנוכה

היה זה בחנוכה תשע"ב. ילדיי העירו את תשומת
לבי לכך שהנרות שלהם מתקשים לבעור, לעומת
הנרות שלי שמרצדים בעוז. כאשר התופעה חזרה
על עצמה גם למחרת, קלטתי שישנו גורם לכך...

"כך מצאתי את התירוץ ה-501 לקושיא המפורסמת של ה'בית יוסף'"

ועל ספר 'ימי שמונה' שקיבץ יחדיו 500 תירוצים. ואז הבזיק במוחי
התירוץ החמש מאות ואחד...

נזכרתי ששמעתי פעם מגיסי ששמן זית ישן מאבד את תכונת
הבעירה. הנוזל אולי נותר שמן זית לגבי רוב התכונות, אך לבעור
הוא לא מסוגל. אני לא כימאי ואין לי מושג מה משמעות העובדה,
אך הספיק לי הניסיון האישי בו נוכחתי לראות שהנרות של הילדים
שלי לא הצליחו לבעור למרות שמזגתי להם שמן זית מזן מעולה.
מדוע? משום שהשמן שלהם היה ישן נושן, וזה גרם להם להתאכזב
ולגלות את הנרות שלהם כבים בזה אחר זה.

אז שמא גם פך השמן שהיה גנוז בבית המקדש בחותמו של
כהן גדול היה ישן נושן? ואם כן, הלוא מתורצת קושיית הבית יוסף,
שכן שמן כזה גם ביום הראשון לא יכול היה לדלוך.

מוסיף האברך ומספר: התקשרתי לאחי, תלמיד חכם בזכות
עצמו, והעליתי באוזניו את ההשערה. הוא הפנה אותי על
אתר לעיין ב'מגילת אנטיוכס', וכך מסופר שם: "בתר דנה עלו
בני ישראל לבית מקדשא ובעו משחא דזיתא דכיא לאדלקא
בוציניא, ולא אשכחו אלא צלוחית חרא דהות חתימה בעזקת
כהנא רבא מיומי שמואל נביא, וידעו דהיא דכיא". תרגום

רשות הדיבור לאברך בעל המעשה: היה זה בחנוכה תשע"ב.
הנרות הודלקו, הפזמונים שוררו והסופגניות חולקו. מה שהתרחש
אז הוא, שנרות החנוכה של הילדים התקשו לבעור לעומת הנרות
בחנוכייה שלי שריצדו בעוז. הילדים העירו את תשומת ליבי
למתרחש, וזה היווה הזדמנות מעולה לדבר על סוגית 'הדלקה
עושה מצווה'. הסברתי להם שהם קיימו את המצווה בעצם הדלקת
הנרות, ודי בזה.

כאשר התופעה חזרה על עצמה גם ביום השני, קלטתי שישנו
גורם לכך. לקראת חנוכה אשתקד החלו ילדי בהכרזה השנתית
הקבועה: "רוצים להדליק בשמן זית, רוצים להדליק בשמן זית..."
ומאחר וגיליתי בארון בקבוק שמן זית ישן שכבר לא רציתי
להשתמש בו, נעתרתי לבקשתם באדיבות. האמת שהם הבחינו
שצבע השמן שנמוג בכוסיות שלהם שונה מהצבע של אבא, אבל
ככלות הכל היה מדובר בשמן זית אמיתי.

באותו ערב למדתי עם בני בבית כנסת סמוך לבית. לכבוד
חנוכה הוא ביקש ללמוד משהו שונה, לא מה שלומדים בחיידר.
הצעתי לו, איך לא, לעסוק בקושיית הבית יוסף הידועה. סיפרתי
לו על ספר 'נר למאה' שקיבץ תחת קורת גג אחת 100 תירוצים

ללשון הקודש: אחרי כן באו בני ישראל לבית המקדש ויבקשו שמן זית זך להדליק המנורה, ולא מצאו כי אם צלוחית אחת אשר היתה חתומה בטבעת הכהן הגדול מימי שמואל הנביא, וידעו כי היתה טהורה. פירושו של דבר, שכד השמן שנמצא גנוז בבית המקדש היה ישן נושן, שכן שמואל הנביא נפטר בשנת ב' אלפים תת"ד בעוד נס חנוכה התרחש 818 שנה לאחר

מכן, בג' אלפים תרכ"ב.

אז למה נועד אותו שמן? בקב הישר פרק צ"ו מובא כך: ולא מצאו כי אם צלוחית אחת של שמן אשר היתה חתומה בטבעת של כהן גדול, אשר באותו צלוחית היו מושחין בו המלכי ישראל, וכל כהן גדול שהיה טעון משיחה נמשח באותו פך של שמן המשחה. (הרב רפאל ברלזון, מוסף שב"ק וישב תשע"ג)

סיום הש"ס

כל אחד יאמר לך שברור לו שבמהלך חייו הוא יזכה לסיים ש"ס. כל אחד בטוח בלבו: 'ברור שגם אני אסיים ש"ס. מתי זה יקרה? זאת כבר שאלה אחרת'... אבל הבה ונבדוק נתון אחד מצמרר...

"הש"ס חייב להמשיך" | הרב יעקב רוזנשטיין

על המעלות בעניין אין צורך להרחיב. זכות התורה הקדושה, אחדות מופלאה לעם כולו, קביעות ויציבות החיים וחותרת פאר. גם אנחנו בלגיון תלמוד תורה לפני המקום. ברור גם, שהדף היומי - זאת התכנית שהוכיחה את עצמה באופן ודאי כמסוגלת להביא כל יהודי לסיים את הש"ס, תלמידי חכמים וחסידים, פשוטי עם ונכבדיו.

זאת, מלבד העובדה שזאת זכות ההצבעה שלנו! לא נעמוד ריקם כשכל העם מתאחד להביא משיח צדקנו. הדף שלנו יהיה מרכיב אינטגרלי בעניין הזה. גם אנחנו לומדי הש"ס אהובים לפני המקום.

מלבד הכל, זאת ההזדמנות שלנו להפוך את הש"ס לחלק מאיתנו. אנחנו באמת רוצים להיות גם כן מאלה שגמרו את הש"ס, ואם נדחה את זה עוד, מי יודע אם אכן זה יקרה. מי יודע כמה עוד הזדמנויות יהיו לנו. ויותר מזה, מי יודע אם לא בזכות זאת בלבד, הזכות הזאת שנצבור כעת, נזכה לעוד מחזור של ש"ס. הפעם אנחנו נתחיל. הפעם אנחנו נתמיד. בפעם הזאת אנחנו נרכוש את זה סוף סוף. הפעם אנחנו נסיים.

ובפעם הבאה, ביחד עם מיליוני דפים בכל העולם, יעלה ויתרומם גם התלמוד הבבלי הפרטי שלנו. דמעה תרטוט בקרבנו, ויחד נראה כיצד רבבות דפים מתחברים לגשר איתן עליו ישמעו רקיעות רגליו של משיח. הש"ס הזה, חייב להלמד...

בפעם הזאת יותר לא נשאר מהצד. בפעם הזאת לא נתחמק ונסביר ש'עוד מעט'... ש'אולי'... הפעם כולנו, החכמים והיודעים, חשובי לומדים ואנשי מעשה - אנחנו שתמיד תכננו לסיים, וברור שהיכן שהוא זאת התכנית אצלנו, אך מעולם לא עשינו זאת - עכשיו זה יקרה. זה חייב לקרות.

צא ולמד. כל אחד ואחד יאמר לך, שברור שבמהלך חייו הוא יזכה לסיים את הש"ס. כל אחד יודע ובטוח, גם אתה וגם כולם - 'ברור שגם אני אסיים ש"ס'. מתי זה יקרה? זאת כבר שאלה אחרת. בקרוב. אני רק צריך לגמור עניין אחר, ועוד אחד תיכף, ואז, וכו'...

הבה נראה דבר מה מצמרר. כמה באמת מתוך כל העם שמתכנן, מתוך כל אחד ואחד שבטוח - לא רק סבור, אלא בטוח - שיום אחד הוא יגמור את הש"ס, כמה אכן סיימו בפועל? כמה אחוזים באמת מאושרים בסיום והגשימו את היעד?? הסיום השתא הוא קידוש ד' נהדר כמותו לא נהיה, אבל כמה אכן מתוך העם נמצאים במסיימים? מוטב אולי שנגדיר זאת ש'יש מקום לעוד הרבה'...

ולמרות שהשמחה משותפת היא לכולם, זאת ההזדמנות וזה הרגע. עכשיו, ורק עכשיו, כעת ממש אנחנו גם נמצאים שם. ביום לאחר הסיום, יעלו רבבות ומאות אלפי דפים להתעלות ולרומם לפני המקום. הדף שלנו גם יהיה שם, הדף שלנו חייב להיות שם.

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

האם 'דרשו' יערוך מעמד סיום הש"ס בקזבלנקה?

בהמשך לפתיחת סניף 'דרשו' בקזבלנקה שבמרוקו במסגרת מוסדות 'שובה ישראל', וכחלק מהמגמה לחזק את לימוד התורה במקום, נשקלת ב'דרשו' האפשרות לערוך מעמד סיום הש"ס במדינה המוסלמית - לראשונה בהיסטוריה שלה

והן בחפץ חיים, וכמובן בדף היומי, שבהם משתתפים תלמידים הישיבה באופן קבוע. מי שאחראי למפעלות התורה העצומים במרוקו הוא כאמור ראב"ד מרוקו, רבי יאשיהו יוסף פינטו שפוקד את המקום לעיתים קרובות.

בשבת פרשות תולדות הגיעו למעמד מיוחד במרוקו למעלה מ-1000 יהודים בהם 60 רבני קהילות 'שובה ישראל' למעמד הכתרה מיוחד, כאשר במהלך המעמד, הציג הגאון רבי יאשיהו יוסף פינטו את החשיבות הגדולה של לימוד לפי הסדר שנקבע ע"י ארגון 'דרשו' והתקבל ע"י כל גדולי ישראל מכל העדות והחוגים יבדלחט"א וזצוקל"ה.

בארגון 'דרשו' הגיבו בסיפוק לנוכח ההתפתחות העצומה בכל תפוצות ישראל של סדרי הלימוד המיוחדים, ובפרט של 'דף היומי בהלכה' שהפך בשנים האחרונות ללימוד חובה לרבבות יהודים. "אנחנו רואים בשנים האחרונות שיש מאות אלפי יהודים בעולם שהצטרפו ללימוד יומי של משנה ברורה, על מנת לחזק לא רק את לימוד התורה, אלא גם את ידיעת התורה, כפי המסורת והתפיסה של דרשו לאורך השנים".

מְלֵאָה הָאֶרֶץ דָּעָה אֶת ה': סניפי דרשו פזורים בחמש יבשות ובלמעלה מ-24 מדינות ברחבי העולם, אולם בשבועות האחרונים הוקם סניף ביעד יוצא דופן: בקזבלנקה שבמרוקו. הסניף, שמהווה הסניף הראשון במדינה המוסלמית, הוקם בשיתוף פעולה עם מוסדות 'שובה ישראל' המפוארים שבמרוקו, שבראשות ראב"ד מרוקו הגאון רבי יאשיהו יוסף פינטו, וממוקם בישיבת בני העלייה של הרב, שנמצאת בעיר, שבה שוקדים על התורה והעבודה מאות תלמידים מרחבי העולם.

עשרות אלפי מבקרים יהודיים מגיעים בכל שנה לסיורי שורשים במרוקו, הרוויה במאות קברי צדיקים. ברחבי המדינה יש למעלה מ-650 קברי צדיקים, ורבבות העולים מדי שנה, מבקשים בימי הנסיעה המרוממת, גם להקצות זמן ללימוד תורה. השיעורים של 'דרשו' שכבר החלו במתכונת מלאה, הן בדף היומי בהלכה והן בדף היומי בבלי, מארחים מדי יום עשרות אורחים שמצטרפים לשמוע דבר הלכה, ולשמור על רצף בלימודם הקבוע. גם ישיבת 'שובה ישראל' בקזבלנקה, שבראשות הרה"ג רבי שלמה עזרן, מקיימת דבר יום ביומו שיעורים הן במשנה ברורה

פרשת השבוע

תקוותו של ראש הישיבה להבריה את הכלב בעזרת המטריה שבידו - נכזבה. הכלב לא עבר על כך בשתיקה, ובנביחות רועמות ניסה לקפוץ עליו... מי שנחליץ לעזרה היה 'בוני', עובד גוי של הישיבה...

גודל מידת הכרת הטוב של מרן הגר"א קוטלר זצ"ל

מזקני תלמידיו של הגאון האדיר רבי אהרן קוטלר זצ"ל בלייקווד: פחד מצמית ומשתק מפני כלבים היה לו לרבי אהרן קוטלר. בשל כך, היה מסתובב ראש הישיבה כשמטריה בידו, גם בימות הקיץ. אם יהין כלב עז-פנים וחצוף לתקוף את ראש הישיבה, יקבל מנה אפיים מן המטריה הגדולה... באחד הימים יצא רבי אהרן מבניין הישיבה, ומולו מגיח כלב.

ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלקים (בראשית לט ט) האלשיך הק' עומד על כפל הלשון בדבריו של יוסף - "ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת", ו"חטאתי לאלוקים", שלכאורה יש בהן את אותה המשמעות. סיפור מיוחד שמעתי השבוע מהגה"ח רבי משה שיינערט,

שומר לא ידעתי את יוסף, אמר לא ידעתי את ה'... 'ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת' - להיות כפוי טובה לבשר ודם, שאם כה אעשה - אהיה גם כפוי טובה לה', וזהו 'וחטאתי לאלוקים'".
כך גם כתבו חז"ל במילים מפורשות (מדרש הגדול שמות ח):
"כל הכופר בטובתו של חברו, לבסוף כופר בטובתו של מקום".
אם אינו מרגיש חובת השבה והכרה - ולו ברגש פנימי בליבו ובהבעת תודה - לחברו, מדוע שיחוש את חסד ה' עימו? הוא בטוח שחייבים לו הכל.

צמד המילים "אסיר תודה", אינו רק מליצה שנטבעה בעולם כביטוי נאה. הוא מושג מחייב לכל דבר ועניין - לפי ערך הטובה שנעשתה לנו על ידי הזולת. כשם שברור לנו שטיל אחד שיתפוצץ יגרום לפיצוץ של הטיל השני, כך גם הכרת הטובה שלנו לזולת שגמל עימנו חסד, כרוכה בחיבור בל יינתק להכרת תודתנו לאבינו שבשמים. ככל שנעריך ונוקיר את החסדים והטובות שנעשו עבורנו על ידי הסובב, נייקר ונודה לאין שיעור על חסדיו הבלתי נגמרים של הבורא.

(ע"פ גיליון 'סוף מעשה במחשבה תחילה' וישב תשע"ה)

רבי אהרן עשה חשבון בלבו: אפקט התקיפה בהפתעה חזק הוא ביותר, טרם יקדים הכלב לנשוך אותי, אתן לו מכה בראשו ואברח. אך תקוותו של הרב נכזבה. הכלב ספג את המכה ולא הסכים לעבור על כך בשתיקה. סדרת נביחות רועמות הדהדה בחלל, והכלב ניסה בכל דרך אפשרית לקפוץ על הרב.

מי שהציל את המצב היה "בוני". בוני זה, היה עובד גוי של הישיבה, והוא בדיוק עבר במקום. מיד קפץ על הכלב, סילקו לאלתר בבושת פנים, והציל את רבי אהרן מגורל קשה.

"כל ימיו", סיים רבי משה שיינערט בהתפעלות, "הכיר רבי אהרן טובה לגוי זה, בכל בוקר הקדים לו שלום". החיוך שעל פני רבי משה מתרחב: "כל זה בגלל שהוא הציל אותנו מנביחותיו הקלושות של כלב פינצ'ר שבקושי הגיע לגובה נעלו של ראש הישיבה..."

זהו ביאורו של האלשיך הק' לכפל הלשון של יוסף, והנה הדברים בלשון קדשו: "איך אעשה הרעה הגדולה הזאת - להיות כפוי טובה. ומה שקראתיה 'גדולה' הוא, שמהייתי כפוי טובה לבשר ודם, אבוא להיות כפוי טובה לה'. כמו שאמרו חז"ל: הפה

קול העם

"ביום ראשון באמצע 'סדר שני', אחד הבחורים מביט בדריכות מבעד לחלון. אולי יהיה איזה נס. ופתאום צעקה: יש לבנה! רוצו מהר..."

מדוע רקדו על הגג באודסה? - ראש תוכנית 'דף היומי בהלכה' באודסה מוספר במכתב למייסד 'דרשו' על מעמד 'קידוש לבנה' המרגש ביותר שחווה בחייו

מעלות, אבל בתוך הלב חום ושמחה שאי אפשר לתאר.
"מתחילים לקרוא לאט ובמתינות את הברכה ואת כל הנוסח בדקדוקי ההלכות המובאים במ"ב, לבסוף אחר שעה ארוכה יוצאים בריקוד על הגג. מסתיים 'טובים מאורות' וממשיכים לשיר הבא. הרי כתוב שצריך לעשות קידוש לבנה בשירים וריקודים...
"הגויים מביטים מהחלונות משתוממים, אבל הצעירים היהודים שזה לא זמן רב שהם טועמים טעמה של שמחת המצוות, לא שמים לב ושירים בעיניים עצומות תוך שמחה עצומה שזכו לקיים את המצווה.
"לי באופן אישי, אחרי אין סוף של קידושי לבנה שעשיתי, המעמד הזה היה המיוחד והמרגש ביותר. אשרי העם שככה לו, אשרי העם שלומדים הלכה ומתוכה באים לחיבוב המצוות, אשרי העם שזכה לתוכנית נפלאה כזו 'דף היומי בהלכה', אשרי העם שהשם אלוקיו.

בברכה, נח פלאי

(פורסם במוסף שב"ק וישב תשע"ג)

"אני חייב לשתף אותך בסיפור נורא מרגש שקרה לנו כאן באודסה. לפני כחודשיים למדו במסגרת 'דף היומי בהלכה' הלכות 'קידוש לבנה'. לראשונה, התלמידים הבינו לא רק את ההלכות אלא גם את חשיבות המצווה, וכמו שמבואר שם.

"במוצ"ש פרשת תולדות, הבחורים בישיבה אומרים בהתרגשות: הנה, ג' ימים אחרי המולד, אפשר לקדש. הבחורים יצאו לחפש לבנה, אך היא איננה. השמים היו מכוסים בעננים קודרים. הם חזרו מאוכזבים. אחד אפילו ציטט את דברי המ"ב שזה סימן רע ח"ו. וכך כל יום ויום בודקים, אבל הלבנה איננה.

"במוצ"ש פרשת ויצא יש לבנה מעורפלת מאוד. 'זה לא טוב', פוסקים הבחורים. 'למדנו שצריך לראות אותה'. נותרו רק חמישה ימים שאפשר לקדש. הם היו ממש שבורים מהעניין.

"ביום ראשון באמצע 'סדר שני' אחד הבחורים מביט בדריכות בחלון אולי יהיה איזה נס. ופתאום צעקה: 'יש לבנה! מהרו, רוצו לקדש אותה!' כולם קופצים מהמקומות, רצים ומתעטפים במעילים ועולים על גג הישיבה עם פנסים. בחוץ קור עז של

רבי זושא ולטנר ניגש למוכר וביקש לקנות את המגש, אך לפתע משכו מרן הגרא"א דסלר הצידה ולחש לו: "בבקשה, זו 'מציאה' גדולה ביותר, אנא הנח לי לקנות את זה בשבילי". רבי זושא הביט בו משתומם, אך כמוכן לא התנגד...

אולם דקות אחדות לפני כניסת השבת נפתרה התעלומה...

רבי זושא תר בעיניו אולי ימצא מציאה נוספת, והנה גביע כסף גדול ומעוטר ניצב על אחד הדוכנים בעשרה שילינג בלבד. הוא מיהר אל הדוכן ומרן הגרא"א דסלר אחריו, ושוב חזר הסיפור על עצמו. רבי זושא חפץ לקנות את הגביע, אך מרן הגרא"א דסלר מפציר: "אנא, יוותר נא לי. מקח טוב הוא ואני זקוק לו..."

השבת כבר התקרבה, ולא נותר לרבי זושא אלא לחזור לביתו בידיים ריקות ובתחושת אכזבה. הוא תמה מאוד על קניותיו של מרן הגרא"א דסלר, במיוחד לאור העובדה שמעולם לא היה זקוק לדבר מלבד שולחן הכתיבה הקטן שלו, מיטה, וספרייתו הגדולה. אך הנה דקות אחדות לפני שבת נפתרה התעלומה. נקישה על דלת ביתו של רבי זושא הביאה את בעל הבית אל הדלת, שם פגש במרן הגרא"א דסלר ובידו שלש חבילות ארוזות היטב. "זוהי מתנתי האישית לכם", אמר מרן הגרא"א דסלר והוסיף: "תהנו ממנה בשמחה לאורך ימים טובים".

בידים רועדות התיר רבי זושא את החבילות ונותר המום. טס אמנותי מכסף, פמוטות מחוטבים וגביע כסף גדול ומעוטר... בצד עמד מרן הגרא"א דסלר וחיוך דק מרחף על שפתיו. הוא ראה את התמהון שפשט על פניו של רבי זושא, קרא לו אל הצד ואמר: "שם במכירה נראית להוט מדי... להיטות אחר חפצי העולם הזה וחפזון רב מדי לרוכשם, הינם כלי נשק בו עושה היצר הרע שימוש רב. זה לא טוב. רציתי ללמד אותך איפוק ולהקנות לך את היכולת לחכות ולשקול ולא להיסחף בהתלהבות ובלא מעצורים אחר הנאות עוה"ז".

אין צורך לומר כי דבריו של מרן הגרא"א דסלר פעלו את פעולתם. כה חניך מרן הגרא"א דסלר את לומדי הכולל להרחיק מעליהם את הרדיפה אחר הנאות העולם, תוך שהוא משריש בקרבם שאיפות עמוקות להישגים רוחניים נעלים.

(מתוך הספר מחנך לדורות)

את המעשה דלהלן סיפר רבי זושא ולטנר, מלומדי הכולל שיסד מרן הגרא"א דסלר זצ"ל בזמנו בגייטסהד.

בזמן המלחמה נאספו פריטים שונים כתרומה מאנשים עשירים למען המאמץ המלחמתי נגד הגרמנים, והממשלה הבריטית מכרה אותם במכירות פומביות במחירים נמוכים. הרב ולטנר החליט ללכת למכירה כזאת שנערכה בקירבת גייטסהד ביום ששי אחר הצהרים. הוא רצה לקנות משהו כדי לקשט את הבית לכבוד שבת המלכה, והקדיש למטרה זו לירה שטרלינג אחת.

"לאן מועדות פניך?" שאלו מרן הגרא"א דסלר שהבחין בחפזונו, ורבי זושא סיפר על מחוז חפצו. "האם אוכל להצטרף אליך אל המכירה?" שאל מרן הגרא"א דסלר, ורבי זושא השיב בחיוב כמוכן, אף שבליבו תמה - וכי מה לו למרן הגרא"א דסלר, הרחוק ומרוחק מכל ענין גשמי ונעלה מכל שמץ של 'מותרות', ולמכירה פומבית של 'מציאות'?

אולם מכל מקום, רבי זושא כמוכן לא שאל דבר, ומרן הגרא"א דסלר מצידו לא נידב פרטים נוספים.

כשהגיעו אל השוק שמעו קול מכריז: "מגש מכסף טהור, הביטו הביטו, רק עשרה שילינג!" הטס היה מעשה אומן והמחיר מגוחך ממש. רבי זושא ניגש אל המוכר וביקש לקנות את המגש, אולם לפתע משכו מרן הגרא"א דסלר לפינה צדדית ואמר לו בלחש: "בבקשה ממך, זוהי מציאה גדולה ביותר ואני מבקש את המגש בשבילי. אנא הנח לי לקנותו..."

רבי זושא הביט בו תמה ומשתומם, אך כמוכן לא התנגד, ומרן הגרא"א דסלר קנה אפוא את המגש. בהמשך ראה רבי זושא פמוטות במחיר לירה שטרלינג אחת, אולם שוב, כשבדק אותם שמע את מרן הגרא"א דסלר מתפעל מהם ומביע את רצונו לקנותם. פליאתו של רבי זושא גברה, אך הוא ויתר כמוכן ללא אומר.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הבהרה חשובה לבאי מעמד סיום הש"ס בבנייני האומה בירושלים

הנהלת מוקד הרישום של דרשו למעמד סיום הש"ס בבנייני האומה בירושלים מבקשת להבהיר ולהתנצל כדלהלן:

בעיקר ללומדי ונבחני הדף היומי בבלי. אי"ה בעוד כשנה וחצי יסתיים מחזור הלימוד של הדף היומי בהלכה ותהיה זו הזדמנות להוקיר ולהעריך את לומדי הדף היומי בהלכה ולומדי קנין הלכה אשר במעמד זה יהיו חתני השמחה המרכזיים אי"ה.

בנוסף, אנו חוזרים ומבקשים להודיע שוב כי אין הסעות למעמד בבנייני האומה ומי שלאור זאת אינו יכול להגיע למעמד וקיבל אישור לכרטיס מבקש ליצור קשר בדחיפות עם מוקד דרשו על מנת שנוכל לגרוע אותו מרשימת מקבלי הכרטיסים.

בימים אלו אנו בודקים את היקף הנרשמים שקיבלו אישור לכרטיס למעמד ביד אליהו ונודיע בהתאם אודות הזכאות וקבלת הכרטיסים.

בברכה הנהלת דרשו

מוקד דרשו: 02-5609000

במהלך הרישום לנבחני דרשו לקבלת כרטיסי כניסה למעמד בבנייני האומה, בוצע רישום גם של נבחני קנין הלכה והדף היומי בהלכה - ועל פי כללים הנוגעים לוותק הנבחנים ורצף הבחינות שביצעו בשנים האחרונות.

בימים האחרונים לאחר בדיקה מחודשת של היקף המקומות באולם הראשי של בנייני האומה וכמות נבחני 'קנין תורה' 'קנין ש"ס', התברר כי מספר המקומות בבנייני האומה אינו יכול להכיל גם את נבחני קנין הלכה והדף היומי בהלכה.

לאור זאת, אנו מתנצלים מעומק ליבנו ומבקשים להודיע כי גם אלו אשר קיבלו אישור לכרטיס בבנייני האומה בהיותם נבחני קנין הלכה או הדף היומי בהלכה, אנו נאלצים לצערינו לבטל את האישור שניתן להם בשלב זה לקבלת הכרטיס.

אנו מבקשים לציין, כי מעמד סיום הש"ס של דרשו נועד

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

בזכות השכנים היהודים שקירבו אותנו ודאגו למחסורו, הפך לימים לנשיא שמעודד את פריחת היהדות בארצו, ועומד בקשר חם עם רבני הקהילות היהודיות ברוסיה

הראיון השבועי עם הרב משה הרמן, עורך 'לקראת שבת' שמעניק לנו סקירה קצרה ותמציתית על חלק מהתכנים המיוחדים שיופיעו בעלון השבוע

הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א, המספר על ילד רוסי נוכרי שגדל בבית עני בו לא היה לחם לאכול ובגד ללבוש, ובזכות השכנים היהודים שקירבו אותו ודאגו למחסורו, הפך לימים לנשיא שמעודד את פריחת היהדות בארצו, ועומד בקשר חם עם רבני הקהילות היהודיות ברוסיה.

"נספר על תגובתה של הבכירה במשרד השיכון אשר הגיעה לבית משפחתו של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל, והופתעה לגלות שבדירת שני החדרים מתגוררת משפחה בת 14 נפשות.

"עוד הבאנו השבוע צרור סיפורים שסופרו על ידי יהודים המסיימים את הש"ס במסגרת 'הדף היומי', כל אחד וההתמודדות שלו, כל אחד והישועה שזכה לה בזכות הקביעות בלימוד התורה, כל אחד וההשפעה האדירה שחולל לימוד 'הדף היומי' בנפשו ובנפשות כל אנשי ביתו.

"כמו כן הבאנו מאמר מופלא מהגאון רבי אריה שכטר זצ"ל, אשר נסתלק בשבוע שעבר לבית עולמו לאחר עשרות שנים של קירוב לב ישראל לאביהם שבשמים, ורבים השיב מעווו, יהיו הדברים לזכרו ולטובת נשמתו".

כמדי שבוע, גם השבוע מעניק לנו עורך עלון 'לקראת שבת', הרב משה הרמן, הצצה ראשונה וקצרצרה אל חלק מהתכנים שיופיעו בעז"ה בעלון המרתק היוצא לאור גם השבוע במהדורה צבוענית ומאירת עיניים.

"השבוע נפתח את 'לקראת שבת' בראיון מיוחד שערך הצוות שלנו עם הגאון רבי נתן זוכובסקי שליט"א, ראש ישיבות 'גאון יעקב' ו'תורה ודעת', שמעלה זיכרונות רחוקים מהימים המופלאים שזכה להעביר במחיצתו של מרן בעל 'איילת השחר' הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, לכבוד יום ההילולא שלו שיחול ביום ראשון הקרוב.

"כמו כן הבאנו מאוצרו המיוחד של מגיד המישרים הנודע הרב אליעזר יוטקובסקי, מאמר הכולל בתוכו מעשה נורא שאירע עם רבה של קוממיות הרב מנדלזון זצ"ל, שדאג לאספקת כמות אדירה של תפוחי אדמה מיבול חו"ל, לטובת הציבור החרדי בארץ הקודש, ולשם כך השאיר מאחור ילד שכמעט נחנק למוות, והדרך היחידה שבה יכול היה להגיע לבית החולים היתה עם המונית שהיתה אמורה לקחת את הרב זצ"ל ליעדו.

"נצטט השבוע מתוך דרשתו של ראש ישיבת 'אור החיים'

לא מחכים למסכת הראשונה
מתחילים כבר במסכת האחרונה

האזינו עכשיו בקו השיעורים של 'דרשו'
077-2222666 שלוחה 2

הרב אפרים סגל
שיעור דף היומי עברית/אידיש

הרב מאיר שפרכר
שיעור דף היומי בעברית

הרב אליהו אורנשטיין
שיעור דף היומי (מקוצר) בעברית

באלו קנינים יכול גוי לקנות מטלטלין?

דאורייתא של 'בל יראה' - לכתחילה חובה להקנות לגוי הן בכסף והן במשיכה, כדי שהקנין יחול לכל הדעות. ולכל הפחות, במשיכה, המועילה לדעת רוב הפוסקים.

ואם לא הקנה את החמץ לגוי במשיכה, אלא בכסף בלבד, או בקנין חצר, וכדומה - החמץ מותר לאחר הפסח באכילה ובהנאה.

[שו"ע תמח, ג; ביאורים ומוספים דרשו, 27 ו-34]

הראשונים נחלקו בנוגע לקנינים שבהם יכול גוי לקנות מטלטלין: יש אומרים - בכסף בלבד, ויש אומרים - בהגבהה, או במשיכה, כשמדובר בחפץ שאין הדרך להגביהו. ויש אומרים שיכול לקנות אף בקנינים 'אגב קרקע', 'חצר', ו'סודר'.

ובמכירת חמץ, היות ואם הקנין אינו חל עובר המוכר באיסור

למי שייך הכסף שמשלם הגוי במכירת חמץ ומהי כמות הכסף הנדרשת?

ולמרות שהמוכרים אינם זוכים בכסף, צריך שיהיה בו 'פרוטה' כנגד כל אחד מהם. וכאשר משכירים לגוי מקום בנוסף למכירת החמץ עצמו, יש להוסיף פרוטה כנגד כל משכיר. ואם אין לגוי את הסכום הנדרש, מותר לישראל להלוותו כסף לשם כך, אך ראוי שלא יהיה זה המוכר, או שלוחו, אלא אדם אחר.

[ביאורים ומוספים דרשו תמח, 55]

כאמור, לכתחילה יש להקנות לגוי את החמץ הן בקנין 'כסף' והן בקנין 'משיכה'. וכאשר הרב מוכר חמץ בשליחותם של מוכרים רבים, יזכה בכסף שמקבל מהגוי לעצמו, ולא עבור המוכרים; משום שכדי לזכות בכסף עבורם, צריך הרב להחשב כשלוחו של הגוי, ואין 'שליחות' לגוי (ראה תקציר לאתמול); אך ראוי שהמוכרים יציינו בכתב ההרשאה שהכסף ינתן לרב.

כלים שנמכרו לגוי במכירת חמץ - האם צריך להטבילם לאחר הפסח?

ואם הקנה לגוי כלים שלא ניתן לנקותם מחמץ, וכדומה - יש אומרים שצריך להטבילם לאחר הפסח, כדין כלים שנקנו מגוי. ויש שהנהיגו משום כך למכור רק את החמץ הדבוק לכלים (מסוג הטעון טבילה), ולא את הכלים עצמם; ויש שהקלו בדיעבד שלא להטבילם.

[ביה"ל תמח, ג, ד"ה מכירה; ביאורים ומוספים דרשו, 62]

בשעה שמחזיר הגוי את החמץ הנמכר לו, לאחר הפסח, צריך הישראל לעשות בו קנין, כדי להשיבו לרשותו. וכאשר מכירת החמץ נעשתה כדין, בקנין 'כסף' ו'משיכה' (ראה לעיל), די בכך ששייב לגוי את הכסף שקיבל ממנו עבור החמץ, והחמץ נקנה לו בקנין כסף; וכאשר הקנה לגוי קרקע, שאז נדרש שטר מכירה יחד עם קנין הכסף, ישיב לו הגוי את השטר, והוא יקנה את הקרקע בכסף המושב לגוי.

* המנהג מקדמת דנא, שתושבי העיר כותבים שטר 'הרשאה' לרב למכירת החמץ, והרב מוכר את החמץ בשליחותם. והמנהג לעשות קנין לחיזוק השליחות.
* מטלטלין, ניתן לקנות בקנין 'הגבהה'. וחפץ שאין הדרך להגביהו, ניתן לקנותו גם בקנין 'משיכה'. ובחפץ שהדרך להגביהו, משיכה אינה מועילה.
* לכל מצוה או פעולה שבקיומה על ידי אדם אחר נדרשת 'שליחות', גוי אינו יכול לשמש כשליח עבור ישראל, ואינו יכול לשלוח שליח, הן גוי והן ישראל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה הקשר בין איסור הישיבה בעזרה לקריאת ה'הלל'?

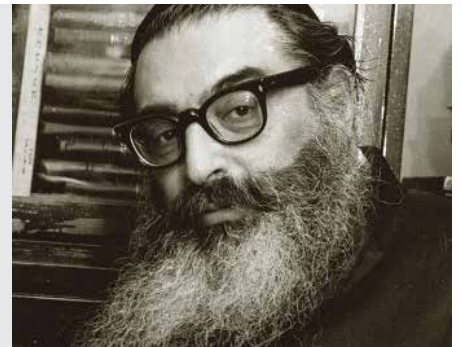

אומרים שנחשבת כעמידה; והלכה כדעת המקלים, משום שעל פי מקור הדין האמור לעיל, אין להחמיר בו יותר מאשר באיסור הישיבה בעזרה, ועמידה באופן זה בעזרה - מותרת. אולם, יתכן שלכתחילה יש להחמיר בדבר, ועמידה תוך הישענות קלה, באופן שאם ינטל המְשָׁעֵן לא יפול - נחשבת כעמידה לכל הדעות. ובדיעבד, אף אם קרא את ההלל בישיבה, יצא ידי חובתו; ואדם חלוש שקשה עליו העמידה, רשאי לשבת אף לכתחילה.
[שו"ע תכב, ז, משנ"ב כח, וביה"ל ד"ה מעומד; ביאורים ומוספים דרשו, 36]

ה'הלל', הוא מעין 'עדות', כביכול, על שבחי השי"ת, והניסים והנפלאות שעשה עמנו. ולפיכך, יש לקרואו בעמידה, כדין עדות בבית דין, הנאמרת בעמידה. ויש אסמכתא לדבר בתהלים: "הָלְלוּ עֲבָדֵי ה', שְׁעֲמַדִּים בְּבֵית ה' בְּחִצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ", וכפי שאכן היו קוראים את ההלל בחצרות בית ה', בעזרה, בשעת הקרבת הפסח - בעמידה, שהרי אסור לשבת בעזרה. ועמידה תוך הישענות על דבר מה במידה כזו שאם ינטל המְשָׁעֵן יפול העומד - יש אומרים שאינה נחשבת כעמידה, ויש

הלוח היומי

כ' בכסלו | רבי יצחק ב"ר חיים יואל הוטנר זצ"ל, ר"י רבי חיים ברלין, ופחד יצחק

יארצייט:

- תקל"ה:ג: רבי משולם פייבוש ב"ר דב בער הלוי הורוביץ זצ"ל, מקרמניץ, בעל משנת חכמים.
- תקנ"ה: רבי משולם פייבוש ב"ר אהרן משה הלוי הלר זצ"ל, מז'בארז', בעל יושר דברי אמת.
- תקפ"ג: רבי בנימין זאב וולף ב"ר שמואל סג"ל זצ"ל, מבאלטה, בעל פאר לישרים.
- תקצ"ח: רבי דב בער ב"ר משה פרומר זצ"ל, מאושפיצין, בעל דברי צדיקים.
- תרי"ח: רבי ישראל יצחק ב"ר יששכר בער בארון זצ"ל, מראדושיץ.
- תרנ"ב: רבי אברהם ב"ר ישראל מאיר (החפץ חיים) פופקא זצ"ל, מראדין.
- תרנ"ג: רבי ברוך ב"ר מנחם מנדל הגר זצ"ל, מוויז'ניץ, בעל אמרי ברוך.
- תרע"ו: רבי יצחק מנחם ב"ר כתריאל קיזלניק זצ"ל, מריזאווליא.
- תשמ"א: רבי יצחק ב"ר חיים יואל הוטנר זצ"ל, ר"י רבי חיים ברלין, ופחד יצחק.
- תשמ"ב: רבי יוחנן ב"ר דוד טברסקי זצ"ל, מרחמסטריווקא.
- תשס"ה: רבי חיים ב"ר צמח מדר זצ"ל, ראב"ד תוניסיה, בעל שו"ת מקור חיים.
- תשס"ז: רבי צבי זאב ב"ר אברהם נח פאליי זצ"ל, משגיח בישוי ובעל נחלת צבי.
- תשע"א: רבי פנחס מנחם יוסקוביץ זצ"ל, אב"ד פולין ובעל פאר מנחם.
- תשע"ג: רבי עמרם יצחק ב"ר חיים אליהו זלמן זקס זצ"ל, ר"י סלבודקא.

האם לספר על עוולה שעשו לו כדי להפיג את צערו מליבו - נחשב כסיפור לשון הרע לתועלת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

על הבעל הוא להרגיע את אשתו מדאגותיה והדברים המציקים לה, ולא יתכן א"כ שיהיה אסור לה להציען בפניו, מ"מ ברור שאין שעבוד זה מתיר לעבור על איסור לשון הרע, ואף כשהוא לתועלת קשה שיתקיימו כל התנאים, כגון שתבדוק היטב שבאמת השני עשה לה רע ואין זה רק טעות שלה מחמת שנוגעת בדבר, וכן שתכוון לתועלת בלבד ולא בדרך התרעמות וכעס על המזיק אלא רק להסיר דאגתה, וכן שאינה יכולה להסיר הדאגה בלא להזכיר את השם של המזיק [או לספר לאדם שאינו מכיר].

ולגבי השמיעה ממי שמספר להפיג דאגתו, כתב הספר חסידים (סי' סד) שמצוה לשומעו, ואם אפשר, יתקן ויחבבו אצל חברו. והוסיף שאם הנפגע מספר זאת גם לאחרים כי הוא מתכוין להוציא עליו שם רע אין לשמוע לו אלא לגעור בו [שכן להפיג דאגתו בד"כ די בסיפור לאדם אחד]. וראה בספר חסידים (שם) שמשמע שמותר לספר אף כשמועיל רק לשכך כעסו או צערו. ובח"ח כאן יש שביאר (נתיבות חיים), שדוקא אם חבירו חטא נגדו ולבו כבד וקשה לו להחזיק הצער בלב, נחשב הדבר לתועלת, מחמת שמועיל לעתיד להסיר הדאגה, וכעין זה כתב הגרש"ד מונק (מרפא לשון ח"א עמ' לב).

בסעיף י"א למדנו, כי אסור לאדם לספר על עוולה שעשה לו פלוני, אפילו שיש בזה תועלת להציל אחרים מפניו, כי רחוק הדבר שיכוון בזה לתועלת, ומן הסתם כוונתו תהיה לנקום באותו פלוני ולפרסם גנותו על שפגע בו.

בהמשך לכך, בסעיף י"ג הנלמד היום בסדר הלימוד היומי כותב ה'חפץ חיים', כי למרות זאת, כאשר התועלת היא עבור המספר עצמו, שעל ידי כך יציל עצמו בעתיד מאותו פלוני, או שהשומעים יוכיחוהו ועל ידי זה ישיב לו הגזלה וכדומה, נראה שמותר [בהצטרף שאר התנאים הדרושים לכך, עיין בפנים].

בהגה"ה מוסיף ה'חפץ חיים', כי "אפשר דהוא הדין אם כוונתו בסיפורו הוא כדי להפיג את דאגתו מליבו, הוי כמכוון לתועלת על להבא". בביאורים ומוספים מביאים כי כן נקט הגר"נ קרליץ. ומה שכתב הח"ח בלשון "אפשר", יש שכתב שכן דרכו לפעמים בדבר מחדש ללא מקור, לכתוב בלשון "אפשר". אכן הגר"ש הומינר בספרו עיקרי דינים השמיט דבר זה, וכתב שטעמו מפני שהח"ח כתב זאת כמסתפק, ועוד, שיכול לבא מזה מכשולים גדולים, שתמיד יאמר המספר שיש לו צער ומוכרח לספר, ועל האדם ליישב דעתו ולהימנע מלספר

ויש שהוסיף, שאף שיש סוברים שמהשעבודים המוטלים

הרה"ק רבי שלומק'ה מזוועהיל אמר פעם לאדם אחד, שאם הוא רוצה לזכות לבנים יראים, שיראה לברך ברכת המזון מתוך הסיודור. (מעיינות השמחה לבית זוועהיל עמ' ח)

נשתדל לברך ברכת המזון מתוך הסיודור, ועל ידי כך נתרכז יותר במילות הברכה, ונזכה לבנים יראי שמים